

Asia: VN/27731/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä EU:n muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen muodostavien säädösten täytäntöönpanemiseksi

Ei lausuttavaa

Ei lausuttavaa -toteaminen

-

Seulonta

Yleiset huomiot seulontamenettelystä

-

Viranomaiset ja tehtävienjako viranomaisten välillä

-

Seulontaviranomaisten toimivaltuudet

-

Seulottavan henkilön läsnäolo seulonnassa

-

Riippumaton perusoikeuksien seurantamekanismi seulontaan ja rajamenettelyyn

-

Henkilötietojen käsittely

-

Eurodac-järjestelmä

Eurodac- järjestelmää koskevat muutokset

-

Kansainvälistä suojelua koskevat menettelyt

Yleiset huomiot menettelyistä

-

Menettelyn alkuvaiheet

-

Maksuton oikeudellinen neuvonta / oikeusapu hallintomenettelyssä

-

Poikkeukset oikeuteen oleskella Suomen alueella hakemuksen tutkinnan ajan

-

Turvalliset maat

-

Muutoksenhaku (valitusajat, valituskiellot ja tuomioistuinten määräajat)

-

Euroopan unionin kansalaisten kansainvälisen suojelun hakemukset

-

Turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeus

Turvapaikanhakijoiden työnteko-oikeutta koskeva muutos

-

Pitkään oleskelleiden direktiivin muutos

Pitkään oleskelleiden direktiivin muutos

-

Vastaanotto

Yleiset huomiot liittyen vastaanottoon

Pakti-hankkeeseen on yhdistetty vastaanottolain muutoksia koskeva hanke. Lakia kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta ehdotetaan muutettavaksi siten, että lain 14 a § 1 momentissa säädettäisiin siitä, mihin saakka ulkomaalainen saisi vastaanottopalveluja oleskeluluvan myöntämisen jälkeen. Vastaanottopalvelujen kesto määriteltäisiin nykytilaa tarkkarajaisemmin kuntaan siirtymisen järjestymisen keston ajaksi. Vastaanottopalvelut päättyisivät oleskeluluvan saamisen jälkeen viimeistään 3 kuukauden jälkeen, kun kyse on jatkuvan oleskeluluvan saaneesta, tai viimeistään 15 kuukauden jälkeen, kun kyse on tilapäisen oleskeluluvan saaneesta ulkomaalaisesta. Määräaika laskettaisiin päätöksen

tiedoksiannosta. Määräajat kattaisivat tilanteet, joissa ulkomaalaiselle on myönnetty kansainvälisen suojelun tai tilapäisen suojelun perusteella oleskelulupa, sekä tilanteet, joissa vastaanottopalvelujen saaja on saanut kansainvälisen suojelun hakemuksen käsittelyn aikana tai tilapäisen suojelun perusteella annetun oleskeluluvan aikana oleskeluluvan jollakin muulla perusteella. Momentti korvaisi voimassa olevan lain 14 §:n 2 ja 3 momentit.

Laki on ehdotettu tulemaan 12.6.2026 ilman siirtymäsäännöstä. Maahanmuuttovirastosta saatujen tietojen mukaan vastaanottopalvelujen piirissä on nykyisellään noin 4000 tilapäistä suojelua saavaa henkilöä, joilla tulee täyteen 15 kuukautta päätöksestä viimeistään kesäkuussa ja siten oikeus vastaanottopalveluihin päättyy heti lain voimaantulon aikaan. Tämä aiheuttaa suurella todennäköisyydellä ruuhkan DVV:n palveluissa, kun näiden henkilöiden on haettava kotikuntamerkintää viivytyksettä siirtyäkseen kuntaan. Vaikka viranomaisyhteistyössä pyritään etukäteisohjauksella vaikuttamaan siihen, että kotikuntia haettaisiin jo ennen lain voimaan tuloa portaittain, on olemassa riski, että pyynnöt kasautuvat lain voimaantulon ajankohtaan. Ilman siirtymäaikaa DVV ei pysty varmistamaan, että kotikuntapyynnot voitaisiin käsitellä kohtuullisessa ajassa ilman merkittävää viivettä. Suuri hakemusmäärä yhdistettynä kesälomakauteen kasvattaa viivästysten riskiä merkittävästi. Tämä vuoksi DVV esittää, että lainvoimaantulolle asetettaisiin 3 kk siirtymäaika.

Vastaanottopalvelujen saaja ja kesto

-

Vastaanottopalvelut (tunnistautuminen, vastaanottoraha, tilapäistä suojelua hakevien terveydenhuolto, vastaanottopalveluista perittävien maksujen takautuva perintä)

-

Vastaanottopalvelujen rajoittaminen ja peruuttaminen (alennettu vastaanottoraha, vastaanottopalvelujen peruuttaminen)

-

Liikkumisvapauden rajoittaminen (maantieteellinen kohdentaminen, liikkumisvapauden rajoittaminen)

-

Ehdotuksen vaikutukset ihmiskaupan uhreihin

-

Ilman huoltajaa olevien lasten edustajajärjestelmä

Edustajajärjestelmään ehdotetut muutokset, vastaanottolaki

-

Edustajajärjestelmään ehdotetut muutokset, kotoutumislaki

-

Terveydenhuoltolaki

Terveydenhuoltolakiin ehdotettu muutos

-

Muut muutokset

Sellaiset muita muutoksia koskevat huomiot, jotka eivät liity edellä esitettyihin teemoihin

-

Esitystä koskevat muut huomiot

Koko esitystä koskevat yleiset huomiot

-

Rehn Pekka
Digi- ja väestötietovirasto

Gynther Maisa
Digi- ja väestötietovirasto